

Nr 364

Av herr Elmstedt, om underlättandet för skattebetalare att fullgöra deklara-tions- och uppgiftsskyldighet.

(Lika lydande med motion nr 608 i Första kammaren)

Det är från skilda håll omvittnat hur begränsade allmänhetens insikter i deklara-tionsförfarandet ofta är, liksom hur det brister i kännedom om även elementära bestämmelser i skattelagstiftningen. Det är följaktligen inte överraskande att antalet skattemål i skilda instanser i förvaltningen torde växa år från år. För den enskilde medborgaren skapar bristen på kunskap en känsla av osäkerhet, som i hög grad är ägnad att förvärras av de ofta vidtagna förändringarna i deklara-tionsblanketternas utformning och i de förändringar mellan olika skattesystem som gång efter annan skett.

Uppenbarligen föreligger följaktligen allttjämt ett mycket stort behov av en generell upplysningsverksamhet från skattemyndigheternas sida gentemot medborgarna. Det kan därvid diskuteras om inte nya vägar för denna upplysningsverksamhet bör prövas och om inte samhället bör satsa större resurser i detta arbete än tidigare. Vid sidan härav torde emellertid ett växande behov av individuell vägledning för den skattskyldige finnas. Enligt 7 § taxeringsförordningen ingår det i taxeringsnämndsordförandens skyldigheter att lämna allmänheten de upplysningar som är erforderliga för deklara-tions- eller uppgiftsskyldighetens fullgörande. Enligt 18 § taxeringsförordningen är det vidare möjligt för den enskilde medborgaren, som önskar förhandsbesked i någon fråga, att erhålla sådant efter hänvändelse till riksskattenämnden. Vid sidan av dessa i taxeringsförordningen fastslagna informationsvägar torde det vanligen vara så att de skattskyldiga kan erhålla råd och upplysningar av personalen på härads-skrivarkontoren, vid länsstyrelserna etc.

I praktiken visar det sig emellertid att dessa informationsvägar ofta ter sig svårtillgängliga för den enskilde medborgaren. Taxeringsnämndsordförandena liksom tjänstemännen vid härads-skrivarkontoren och länsstyrelsernas taxeringssektioner uppfattas ofta av de enskilda skattskyldiga som »parter i målet». Det kan sålunda vara förklarligt om många skattskyldiga med denna inställning drar sig för att söka kontakt med skattemyndigheternas representanter för att erhålla personliga råd. Beträffande möjligheterna att hos riksskattenämnden erhålla förhandsbesked torde denna möj-

lighet, bl. a. på grund av de därmed förenade kostnaderna, företrädesvis reserveras för större och tvistigare skattefrågor. För den mer vardagligt betonade rådgivningen till skattebetalarna saknar denna informationsväg alltså betydelse.

Ett av de huvudargument som allmänna skatteberedningen hade för sitt förslag var just det nuvarande skattesystemets svåröverskådlighet och dess tungroddhet ur administrativ synpunkt. Då beredningens förslag till förenkling av skattesystemet nu förefaller att skjutas på framtiden och det befintliga skattesystemet i avvaktan på en enhetlig reform förses med flera provisorier, finns det särskild anledning att förbättra informationen till den enskilde skattebetalaren.

Med hänvisning till det ovan anförda får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en allsidig och skyndsam utredning beträffande möjligheterna att underlätta för den enskilde skattebetalaren att fullgöra sin deklarations- och uppgiftsskyldighet samt beträffande formerna för en intensifierad upplysningsverksamhet kring hithörande frågor i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 27 januari 1965

Claes Elmstedt

Nr 365

Av herr Heckscher m. fl., om successiv avveckling av dubbelbeskattningen å aktiebolag och ekonomiska föreningar.

(Lika lydande med motion nr 307 i Första kammaren)

Företagens finansiering

Det svenska näringslivet har under efterkrigstiden uppvisat ständigt stegrade produktionssiffror. Företagens anställda och konsumenterna har dragit nytta av denna utveckling genom bl. a. högre löner och ett i många avseenden förbättrat och relativt förbilligat varusortiment. Den gynnsamma utvecklingen har främst burits upp av en hög och stabil efterfrågan från både den inhemska och de utländska marknadernas sida. Efterkrigsepoken kan i stort sett karakteriseras som en enda lång högkonjunktur med hög investeringsnivå och så höga bruttovinster inom industrien att företagen i regel kunnat finansiera huvuddelen av investeringarna med egna medel, vilket varit till fördel speciellt för de investeringar som avser produktutveckling och upparbetande av nya marknader.

Emellertid har läget under de första åren under 1960-talet i viktiga avseenden starkt förändrats. Den internationella konjunkturomsvängningen under åren 1960—1961 medförde bl. a. att den tidigare snabba ökningen av industriinvesteringarna inte kunnat upprätthållas. Härigenom försvagades en av de viktigaste drivkrafterna i det ekonomiska expansionsförloppet. Att en allmän konjunkturförsämring trots detta inte inträffade berodde bl. a. på en höjd expansionstakt i den privata konsumtionen, bostadsbyggandet och de offentliga utgifterna. Den konjunkturförsvagning som likväl inträffade kom emellertid att belysa det utomordentligt ömtåliga läge för den svenska industrien som det höga kostnadsläget skapat.

Svenskt näringsliv befinner sig fortfarande i ett avgjort ogynnsammare kostnadsläge än flertalet av våra konkurrenter. Redan vid efterkrigstidens början var vårt löneläge högt, och under senare år har de totala personalkostnaderna, vilka förutom direkt lön även inbegriper kostnader för ATP, sjuk- och yrkesskadeförsäkring, semesterersättning och andra sociala förmåner, stigit väsentligt snabbare än företagens omsättning. Den totala ökningen av lönesumman inom industrien utgjorde sålunda under perioden 1959—1962 36 %, under det att omsättningen steg med endast 24 %. Näringslivet åsamkas dessutom höjda kostnader genom energiskatten och omsättningskatten. Visserligen har även våra utländska konkurrenter fått successivt höjda arbetskostnader, men genom bättre kapitaltillgång och